

Acta de l'Assemblea General Ordinària anual de la Societat Catalana de Geografia. Barcelona, 12 de juny del 2014

A les sis de la tarda del dijous 12 de juny del 2014 i en segona convocatòria, es reuní a Barcelona, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), l'Assemblea General Ordinària de Socis i Sòcies de la Societat Catalana de Geografia (SCG) corresponent al curs 2013-14.

1. Paraules del president

El president de la Societat, Josep Oliveras, adreça a l'Assemblea les paraules que es reproduïxen a continuació.

“Benvolgudes associades i associats,

Una nova assemblea. Ha passat un altre curs, un altre any, i els nostres estatuts ens obliguen a donar comptes del que hem fet, al mateix temps que volem exposar-vos algun dels nous projectes i idees a realitzar el curs vinent.

Igual que l'any passat, no pretenc pas fer ara un resum del que s'ha fet, sinó solament referir-me a algunes qüestions concretes, les que considero més remarcables o que mereixen una atenció especial. El secretari ja farà un resum molt més detallat i exhaustiu de les nostres activitats.

En primer lloc vull recordar els socis que han mort i que durant anys han contribuït a la nostra societat, especialment l'Albert Compte, l'Eduard Gimeno i el Joan Rebagliato. Tots tres redactors de capítols de la Geografia de Catalunya de l'editorial AEDOS. El primer, professor de Geografia durant molts anys a l'institut de Figueres i autor del fascicle de l'Empordà de la Geografia de Catalunya. El segon va patir la reclusió en els camps d'extermini nazis, posteriorment va estudiar geografia a França i va redactar el capítol corresponent a la comarca de la Terra Alta, a més de col·laborar en tasques editorials relacionades amb la Geografia. El tercer, que escriví els capítols del Berguedà i el Baix Llobregat i també realitzà tasques en editorials, el trobarem més a faltar perquè acompanyat de la seva esposa solia venir a la majoria dels nostres actes i era de les persones que més participava en els col·loquis. Però endemés

ha publicat articles a la nostra revista, participat en les nostres visites d'estudi i excursions, i encara el 23 de maig de l'any passat ens donava una conferència sobre elements de lingüística romànica. Que els puguem recordar al llarg de molts anys!

Una activitat especial a remarcar, justament perquè son actuacions que no es prodiguen, va ser la donació per part de la sòcia honorària Montserrat Galera i Monegal d'una reproducció facsímil pintada a mà sobre pergamí de l'Atlas català de 1375, de Cresques Abraham, i d'un exemplar del llibre de J.A.A. Buchon i J. Tastu, *Notice d'un atlas en langue catalane. Manuscrit de l'an 1375*. En el mateix acte, presidit pel president de l'IEC Joandomènec Ros, la senyora Montserrat Galera pronuncià una documentada conferència sobre la història de l'esmentat Atlas. Com som una entitat filial, de forma també filial vàrem transmetre el llegat a la institució que ens empara. Ara les magnífiques làmines de l'Atlas poden ser contemplades a la sala Puig i Cadafalch d'aquesta casa.

Pel que fa a les nostres conferències, vull subratllar-ne la qualitat, no sempre proporcional al nombre d'oients. Destaco la de Vincent Berdoulay sobre Vidal de La Blache i la de Franco Farinelli sobre el retorn de la geografia. En una de les conferències ens hem trobat amb menys de 10 assistents, quan la mitjana habitual és d'uns 25 a 30, cosa que ens ha d'obligar a replantejar temps i temes si es repetissin situacions com l'anterior, especialment pel que fa a l'interès que els temes poden suscitar entre els nostres estudiants i professors de Geografia.

Una sessió acadèmica especial va ser la dedicada a "El paper de l'Enric Lluch en el debat sobre l'organització i ordenació territorial de Catalunya", ja que l'acte va ser organitzat conjuntament amb l'SCOT (Societat Catalana d'Ordenació del Territori) i l'ACCR (Associació Catalana de Ciència Regional), amb motiu del paper que l'Enric Lluch va tenir en les tres entitats. Les intervencions de la Pilar Riera, Ricard Pié i Jesús Burgueño poden llegir-se al número 76 de la nostra revista.

També amb la Delegació del Col·legi de Geògrafs a Catalunya i l'Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya es va celebrar una sessió sobre "Experiències de treball de joves geògrafs", que resultà força interessant per conèixer dues activitats ben diferents en les quals s'han utilitzat coneixements geogràfics: l'elaboració de la cartografia per a la Via Catalana per la Independència, i una experiència d'emprenedoria rural al Pallars Sobirà.

En total, entre conferències i presentacions de llibres hi hagué 18 sessions, 4 en el mes de març, la qual cosa podria ser un xic perillós si es repetís sovint perquè possiblement esgotaria els membres de la Junta i els associats més addictes a la "santa causa".

Dels cursos i jornades, va ser un èxit d'assistència la celebrada en col·laboració amb la Diputació de Barcelona sobre "L'organització territorial dels governs locals". Una jornada amb intervenció de juristes i geògrafs que va servir per reflexionar sobre els projectes de reforma local i per estrènyer les nostres relacions amb la Diputació de Barcelona, que va ser la fundadora de l'IEC.

De les sortides d'estudi i viatges, n'hi ha hagut cinc, comptant-hi la d'aquest cap de setmana, les quatre ja realitzades han estat un èxit de participació. La visita al jaciment del Born i el recorregut pel barri de la Ribera es repetirà el proper curs i també es plantejarà fer alguna altra visita matinal a un barri de Barcelona. El viatge per l'illa de Sardenya també va ser molt interessant per conèixer amb més profunditat la civilització sarda, la mineria de l'illa i també el cas paradigmàtic de l'Alguer.

Respecte a les publicacions, s'ha complert amb la sortida dels dos números previstos de la revista, el 75 i el 76, i s'ha editat el llibre *Costums sobre termenals, camins i aigües en terres de pagès*, reproducció de l'original editat el 1921. Aquí em veig obligat de dedicar un agraïment a les persones que fan possible l'edició de la revista i els llibres. Especialment a Jesús Burgueño, però també a l'Enric Bertran i l'Enric Mendizàbal, el darrer dels quals ha demanat ser substituït en la tasca, feina que a partir del proper número de la revista assumirà l'Anna Ortiz.

Una novetat a remarcar és que si segueixen la nostra pàgina web, l'Obrador Obert, veuran que hi surt un quadre dins el qual es pot llegir: "Eines i recursos per a l'ensenyament de la Geografia". Siguin curiosos i cliquin-la, si no ho han fet ja. Veuran que és una nova pàgina web que ha elaborat un grup d'associats i associades encapçalat per la Maria Villanueva i que serveix per subministrar materials docents i informació als professors i alumnes, primordialment de secundària, però també universitaris. Aquesta pàgina es presentarà en el proper curs i esperem i desitgem que sigui un èxit de consulta, com ho és l'Obrador Obert, gràcies a la tasca que fa el consoci Pau Alegre, i que entre l'1 de juny del 2013 i el 30 de maig del 2014 ha rebut 20.650 visites efectuades per 14.004 visitants (s'imaginem si es fessin socis els que no en són), amb una intensitat diària de visites que oscil·la entre 30 i 180. Actualment l'obrador compta amb 5.848 pàgines actives i s'ha convertit ja en l'Enciclopèdia de la Geografia Catalana, per la gran quantitat i qualitat de dades acumulades que s'hi poden trobar.

El nombre de socis és manté més o menys estable (429) i durant el curs que ara acaba s'han registrat 21 altes i 14 baixes. El secretari, que ha realitzat una exhaustiva recerca sobre les característiques dels nostres associats, ha descobert que 120 ho són des de fa més de 25 anys, raó per la qual la Junta es proposa realitzar algun acte de reconeixement, ja que és gràcies als socis i sòcies que les entitats poden realitzar els objectius pels quals van ser creades. Són 429 els associats, però necessitaríem arribar a 500. Ajudin-nos, ajudeu-nos a fer nous socis, un a un en podem sumar els 71 que ens manquen per arribar al mig miler.

En parlar dels socis, no tractarem pas el tema de les quotes, per ara no hi ha intenció d'augmentar-les, continuem amb la demanda de prop de 3 euros al mes, i mirarem d'aconseguir els ajuts necessaris i de no estirar més el braç que la màniga, per continuar oferint un programa d'activitats que sigui interessant. No parlaré pas dels números, ja ho farà el tresorer, només anunciar que hem

ajustat costos i hem aconseguit una millora de la situació. Perseverarem en aquesta línia.

Per al proper curs pensem continuar amb el mateix tipus d'activitats i esperem enllestir el programa en el proper mes de setembre. Si tenen interès en alguna activitat, o alguna proposta que sembli interessant, no dubtin a dir-nos-ho, així com si coneixen alguna fundació que estigui disposada a finançar activitats relacionades amb la geografia i el territori.

L'any passat notificava que havíem signat el manifest "Les humanitats amb futur". Enguany hem signat la "Declaració a favor del patrimoni natural de Catalunya", anem a manifest per any. En aquest es demanava entre altres punts:

"Aturar immediatament el desmantellament de les polítiques de conservació del patrimoni natural revertint, a partir d'enguany, les tendències de reducció de pressupostos i d'equips humans que s'hi destinen. Mesurar anualment el que s'hi destina i retre'n comptes amb transparència a la societat."... I en un altre punt "tramitar, aprovar i aplicar, amb la màxima urgència, les dues eines legals bàsiques per poder conservar el patrimoni natural: la Llei de la Biodiversitat i del Patrimoni Natural i l'Estratègia Catalana de Conservació de la Biodiversitat, i que concretin els acords del Conveni de la Diversitat Biològica, les Directives Europees i les lleis estatals a Catalunya".

Un dels punts de l'ordre del dia és la renovació de 4 membres de la Junta de Govern de la SCG, tots ells es presenten de nou, perquè saben que hi ha molta feina a fer i els hi agradaria treballar encara una mica més. No els descoratgem, votem-los, i així podrem comptar amb ells per un trienni més.

No vull allargar-me, per acabar només subratllar que hem assistit a gairebé tots els plens de l'IEC i sessions de la SFCS (Secció de Filosofia i Ciències Socials), cosa que ens permet conèixer els projectes i programes que té la Institució, de la qual formem part. Aquest curs ha estat el primer de la presidència de Joandomènec Ros i s'ha caracteritzat per una major incidència en el tema econòmic a fi d'ajustar els pressupostos i disminuir les despeses, tal com ha fet la SCG. Hem d'agrair un cop més l'ajut que ens dóna l'IEC, facilitant-nos local i secretaria, i ajudant-nos financerament en el desenvolupament de les nostres activitats. Igualment ens cal donar les gràcies al nostre delegat per la seva tasca d'enllaç amb l'IEC i pels savis consells que ens dóna.

Moltes gràcies als companys de Junta i a tots vosaltres per escoltar-me i per continuar col·laborant amb la nostra societat. Que per molts anys pugueu fer-ho!"

2. Lectura de l'acta de l'anterior Assemblea General Ordinària

El secretari, Rafael Giménez Capdevila, informa que l'acta de l'anterior Assemblea General Ordinària, que va tenir lloc l'11 de juny del 2013 i fou aprovada per la Junta de Govern, ha estat publicada al núm. 76 de la revista *Treballs de la Societat Catalana de Geografia* (desembre del 2013). No hi ha objeccions al seu redactat per part de l'Assemblea.

3. Examen i aprovació, si escau, de la memòria d'activitats del curs 2013-14

El secretari, Rafael Giménez Capdevila, llegeix la memòria d'activitats del curs 2013-14. No hi ha objeccions i s'aprova per assentiment dels assistents.

4. Examen i aprovació, si escau, de l'estat de comptes de l'any 2013 i del pressupost de 2014

El tresorer, Albert Pèlach, presenta l'estat de comptes corresponent a l'exercici 2013, tancat a 31 de desembre, l'objectiu principal dels quals era no haver de gastar diners dels estalvis i s'ha aconseguit. Els ingressos han estat de 30.757,36 €, lleugerament per sobre els de l'any 2012 gràcies a l'augment de quotes dels socis, que compensa l'estancament de les subvencions rebudes per part de l'IEC i la Diputació de Barcelona. Les despeses, 27.144,50 €, han augmentat en un 9% respecte l'any anterior, però s'han mantingut netament per sota del 2011. L'exercici s'ha tancat amb un superàvit de 3.612,86 €. Així, el saldo bancari era en aquella data de 39.766,01 €, repartits entre el compte de la Societat (20.888,11) i el de l'IEC (18.877,90).

El pressupost del 2014 està pendent dels ingressos per subvencions, però segueix una línia de continuïtat amb el del 2013. En cas que les subvencions es redueixin, s'intentarà limitar les despeses, però es compta amb les reserves abans esmentades.

S'aproven per assentiment l'estat de comptes de l'any 2013 i el pressupost de 2014.

5. Presentació i aprovació, si escau, de les candidatures de Josefina Gómez Mendoza i Jaume Miranda Canals com a socis honoraris

Segons l'article tercer del Reglament de la Societat, "Podran ésser nomenats socis honoraris aquelles persones que pels seus mèrits rellevants se n'hagin fet dignes. Hauran d'ésser nomenats, en tot cas, per la Societat reunida en Assemblea General i a proposta de la Junta de Govern".

La Junta de Govern, per acord de 16 de gener del 2014, proposa a l'Assemblea general les candidatures a socis honoraris de Josefina Gómez Mendoza i Jaume Miranda Canals.

El president presenta els dos candidats. De Josefina Gómez Mendoza fa un breu resum del seu ampli currículum, destacant-ne el paper en la renovació de la geografia espanyola i la contribució al pensament geogràfic internacional i ibèric, els treballs sobre la política i les repoblacions forestals, sobre la viabilitat de les agricultures periurbanes davant l'expansió de la metròpoli madrilenya, i la contribució a l'estudi del paisatge. Es referí també al seu tarannà progressista i a diferents càrrecs que ha ostentat. Això no obstant, el fet de demanar l'acceptació

de l'Assemblea per ser nomenada sòcia honorària és degut fonamentalment a les seves relacions i contribucions a la Societat Catalana de Geografia.

L'any 1981 ja va pronunciar una conferència sobre “Estructura y estrategias comerciales urbanas”, que es publicà precisament al primer número de la revista *Treballs de la SCG*. Posteriorment, se la troba col·laborant en un curs nostre i introduint una sessió de les jornades sobre “La regionalització del territori i els ens intermedis”. L'any 1990 publicava a *Treballs de la SCG* una important ponència “Per una Geografia Renovada” que havia presentat l'any anterior a la Universitat de Girona en un curs internacional sobre Geografia Regional, i l'any següent presidia una sessió del 1r Congrés Català de Geografia dedicada al pensament geogràfic.

El 1993 publica a la nostra revista “Los geógrafos y el primer reconocimiento forestal del Pirineo catalán” i tres anys després inaugura el curs de la SCG amb la conferència sobre “La contribución de los geógrafos catalanes a la formación de la Escuela regional española”. Més endavant dissertà de “Disidencia y Geografía en España”, i l'any 2009 participà en l'homenatge al Dr. Lluís Solé Sabarís, parlant de “Lluís Solé Sabarís y la geografía española” tot fent una paral·lelisme de la relació entre el seu mestre Manuel de Terán i el nostre antic president. Encara no fa gaire es presentà a la societat el llibre editat per ella conjuntament amb Rubén Lois i Oriol Nel·lo, titulat *Repensar el Estado*. Havia de parlar a l'acte però un contratemps li impedí venir.

També es remarcà la seva col·laboració en diferents actes de les nostres universitats. Es recordà la contribució a l'homenatge al professor Joan Vilagrasa, de Lleida, amb motiu de la seva mort, la contribució a *Documents d'Anàlisi Geogràfica* de la UAB, de la qual és membre del consell editor i on ha publicat l'interessant article “Patrimonio i paisaje”. Igualment, ha participat en nombrosos tribunals de tesis doctorals, concursos de titularitat i càtedres, i en diferents viatges col·lectius amb amics i amigues de les universitats catalanes.

A continuació informà dels mèrits adquirits perquè Jaume Miranda pugui esdevenir soci honorari de la SCG. Com en el cas anterior, es referí al seu llarg currículum professional, destacant que com a enginyer industrial i creador del departament de Cartografia Numèrica de la UPC va organitzar l'any 1980 un pioner servei cartogràfic al Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat, per esdevenir seguidament director i creador de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, transformat enguany en Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

L'audàcia de Jaume Miranda va ser la de concebre un servei cartogràfic modern i avançat a partir de les noves tecnologies, iniciant aviat la publicació dels ortofotomapes de Catalunya a escala 1:5.000, una sèrie que trencaria motllos pel que fa a la cartografia i que seria una de les més modernes fetes a Europa en aquells anys.

L'Institut Cartogràfic i ara també Geològic de Catalunya s'ha caracteritzat per l'interès en conèixer i aplicar les tecnologies cartogràfiques més innovado-

res, sent un referent arreu del món: implantació de sistemes d'informació geogràfica, posada en producció de nous sistemes de teledetecció, la informatització dels processos cartogràfics, etc.

Es deu a Jaume Miranda la concepció i la capacitat de dur a terme un projecte que s'ha anat desenvolupat al llarg dels anys amb uns excel·lents resultats productius.

Al marge de Jaume Miranda com a enginyer i cartògraf, el president va remarcar la gran contribució que l'ICGC ha fet per la geografia catalana a través de les seves actuacions, dels seus productes i de la col·laboració amb els geògrafs catalans. Recorda el paper que té la biblioteca i cartoteca històrica de l'Institut, les seves publicacions, la *Revista Catalana de Geografia* i la importància que té per a un ampli grup de geògrafs i geògrafes de Catalunya treballar a l'ICGC, cosa que els ha permès ampliar i aprofundir en els seus coneixements. Destacà la seva contribució a la recuperació de la toponímia tradicional i les seves publicacions d'un gran interès per als professionals de la geografia, com són els diferents atles, els mapes històrics, els diccionaris terminològics, etc.

Per tot l'exposat, el president acabà proposant en nom de la Junta que l'Assemblea aprovi el nomenament com a socis honoraris a Josefina Gómez Mendoza i Jaume Miranda Canals.

Atès que no s'ha desenvolupat un reglament específic més enllà del previst a l'article abans citat, a petició d'un soci, la Junta ha decidit realitzar una votació nominal secreta de l'Assemblea, a fi de preservar el sentit del vot dels socis que es vulguin expressar. Això no obstant, el president trasllada la voluntat de la Junta d'establir un reglament específic per a l'elecció de socis honoraris, que se sotmetrà a la propera Assemblea General.

Un total de 27 socis i sòcies han votat les candidatures, amb el següent resultat:

Josefina Gómez Mendoza	25 vots
Jaume Miranda Canals	24 vots

Per tant, l'Assemblea aprova nomenar socis honoraris Josefina Gómez Mendoza i Jaume Miranda Canals. En propers actes de la SCG es procedirà a la concessió d'aquests reconeixements honorífics.

6. Renovació de càrrecs de la Junta de Govern

Els membres de la Junta de Govern que cessen reglamentàriament enguany són:

Vicepresidència:	Jesús Burgueño Rivero
Secretaria:	Rafael Giménez-Capdevila
Vocalia cinquena:	Xavier Úbeda Cartaña
Vocalia sisena:	Maria Carme Montaner Garcia

En el termini establert, s'ha rebut una única candidatura, presentada per les sòcies M. Àngels Alió Torres, Isabel Pujadas Rubies, Arlinda Garcia Coll i

Maria Dolors Garcia Ramon i el soci Enric Mendizàbal Riera, que proposa les següents persones per proveir els càrrecs vacants de la Junta de Govern:

Vicepresidència:	Jesús Burgueño Rivero
Secretaria:	Rafael Giménez-Capdevila
Vocalia cinquena:	Xavier Úbeda Cartaña
Vocalia sisena:	Maria Carme Montaner Garcia

Realitzada la votació presencial i inclosos els vots arribats per correu postal, els resultats han estat els següents:

Vots emesos: 73 (17% dels socis)

Vots nuls: 3 (arribats per correu sense cap indicació de remitent)

Vots vàlids: 70

Vots en blanc: 4 (no han marcat cap persona candidata)

Vots a persones candidates: 66

Jesús Burgueño Rivero	66
Rafael Giménez-Capdevila	65
Xavier Úbeda Cartaña	63
Maria Carme Montaner Garcia	65

La Junta de Govern seguirà amb la següent composició:

President	Josep Oliveras Samitier
Vicepresident	Jesús Burgueño Rivero
Tresorer	Albert Pèlachs Mañosa
Secretari	Rafael Giménez-Capdevila
Vocal primera	Anna Ortiz Guitart
Vocal segona	Núria Benach Rovira
Vocal tercer	Jaume Feliu Torrent
Vocal quarta	Roser Serra Coma
Vocal cinquè	Xavier Úbeda Cartaña
Vocal sisena	Carme Montaner Garcia
Delegat IEC	Joan Vilà-Valentí

7. Torn obert de paraules

Jesús Burgueño suggereix la possibilitat de deixar de rebre la revista i les altres publicacions en paper editades per la Societat als socis que ho demanin, atès que també estan disponibles a internet. En tot cas, es tractaria d'una mesura de caràcter voluntari i reversible. Francesc Nadal proposa que en lloc de deixar de rebre les publicacions, aquestes es donin a una biblioteca pública. Maria Dolors Garcia Ramon opina que la Junta no hauria de promoure aquesta acció, sinó que hauria de sortir espontàniament dels socis que la considerin oportuna per al seu cas.

Josep M. Prat demana que els comptes reflecteixin també els pagaments previstos. Albert Pèlach respon que en comptabilitat els pagaments no apareixen fins que no són reconeguts mitjançant les corresponents factures, a partir de la data d'acceptació.

Josep M. Prat considera que la revista *Treballs* hauria de millorar l'impacte científic. Jesús Burgueño respon que s'estan duent a terme diferents millores en aquest sentit, però sense renunciar a ser l'òrgan de transmissió de l'activitat de la Societat i dels seus socis. Enric Mendizàbal abona aquesta posició.

La sessió s'aixeca a les 19:00 hores. Barcelona, 12 de juny del 2014

El secretari, **Rafael Giménez Capdevila**
Vist-i-plau, el president, **Josep Oliveras Samitier**